

REFERAT

fra møte i Landsrådet for saueavl 13. og 14. februar 2000

Møtested: Rica Maritim Hotell i Haugesund.

Deltakere: Sigurd Krekke
Olav Tiller
Lars Erik Wallin
John Olav Husabø
Rolf Aass (observatør)
Tone Maria Hanssen (observatør)
Ingeborg Nygård (observatør)
Signe Dahl (observatør, sekretær)

Tormod Ådnøy meldte forfall like før møtet pga. influensa. Odd Vangen hadde ikke mulighet til å møte på kort varsel. Møtet ble holdt i forbindelse med Lam 2000 kongressen og varte fra kl. 15.00 til 18.30 søndag 13. februar og fra 8.30 til 15.00 mandag 14. februar.

Sak 1/00 Godkjenning av innkalling og referat fra forrige møte

Vedtak: Innkalling ble godkjent, men det ble gjort noen justeringer av sakslista. Følgende ble bemerket i forhold til sak 65/99 i referat fra møtet 15.12.99: Et endret forslag i forhold sak 65/99 om retningslinjer for tildeling av avlsstatuett ble lagt fram for styret i Nsg på møte 10.–11. febr. 2000. Forslaget var utarbeidet av Sigurd Krekke og det var muntlig godkjent av landsrådet. Styret vedtok det nye forslaget. Gjeldende retningslinjene for tildeling av avlsstatuett lyder dermed slik:

Avlsstatuetten for værere utdeles årlig av Norsk sau- og geitlagslag. Landsrådet for saueavl tilrår overfor styret hvem som bør tildeles statuetten. Statuetten tildeles oppdretter av den væren som ved beregning av offisiell indeks (oktober/november) det året væren er om lag 3 1/2 år gammel, oppnår høyeste ikke-justerte O-indeks. Får flere værere beregna lik ikke-justert O-indeks, blir den væren som har høyest M-indeks rangert først. Hvis M-indeksen er lik, blir den væren som har flest døtre med lam rangert først.

Sak 2/00 Årsmelding for landsrådet for saueavl

Utkast til årsmelding for landsrådet for saueavl ble gjennomgått. En kortere versjon skal brukes som del av årsmeldinga til Nsg.

Vedtak: Utkastet til årsmelding ble godkjent uten merknader. Utsending av årsmelding til presse mv. samordnes med utsending av Nsg sin årsmelding.

Sak 3/00 Regnskap for 1999 og budsjett for år 2000

Foreløpig regnskapstall for 1999 ble lagt fram og budsjett for år 2000 behandlet på styremøte 10.-11. februar ble gjennomgått. Sekretariatet i Nsg vil arbeide med å skaffe midler til drift av det fylkesvise avlsarbeidet. Det arbeides også med å utarbeide standardiserte satser for møte- og reisegodtgjørelse.

Vedtak: Saken ble tatt til etterretning.

Sak 4/00 Handlingsplan for Plan for revisjon av saueavlen

Et utkast til handlingsplan ble gjennomgått og diskutert. Plan for revisjon av saueavlen innebærer mange oppgaver og det kan være vanskelig å tidfeste hvor lang tid hver oppgave tar. Det er også vanskelig å fastslå hvor mye tid de ordinære driftsoppgavene tar.

Vedtak: Landsrådet for saueavl går inn for vedlagte handlingsplan for Plan for revisjon av saueavlen i år 2000.

Sak 5/00 Regler for v æringer og v æreholdslag

Ei arbeidsgruppe bestående av Sigurd Krekke, Tone Maria Hanssen og Ingeborg Nygård la fram forslag til nye regler for v æringer. Forslaget innebærer at "Reglement for verksemda i ... verering" innarbeides i reglene. I de nye reglene innføres også begrepet avlsbuskap. Endringene av reglene for v æring medfører at det er behov for noen endringer også i reglene for v æreholdslag. Behovet for egne regler/retningslinjer for v æringer i sjukdomsområder ble diskutert.

Vedtak: Nye regler for v æringer og v æreholdslag ble vedtatt (se vedlagt). Landsrådet for saueavl vedtok ikke egne regler for v æringer i sjukdomsområder, men ønsker å invitere avlsutvalgene i Rogaland og Hordaland til møte i forbindelse med representantskapsmøtet i Nsg 22.-23. mars 2000 for å diskutere det videre avlsarbeidet i sjukdomsområdene.

Sak 6/00 Semin 2000

a) Status for semin stasjon på Staur; S æd stasjon eller avls stasjon
Etter første møte i plankomitè for semin stasjon på Staur kom det frem en viktig sak styret må ta stilling til som vil være avgjørende for det videre arbeidet ved Staur (Referat 1- 2000 sak 6). Skal Staur tilfredsstillende de nasjonale reglene om Avls stasjon- et dyrehold som drives med den hensikt å distribuere sæd og/eller embryoer til bruk i andre besetninger, eller internasjonale regler om S æd stasjon- offentlig godkjent og overvåket driftsenhet for produksjon av sæd til bruk ved inseminasjon? Det siste kreves dersom Nsg i framtida ønsker å eksportere sæd.

Vedtak: Landsrådet for saueavl anbefaler for styret i Nsg å bygge en sæd stasjon. Konsekvensen av dette blir at alle dyr som settes inn på sæd stasjonen sendes til slakt etter endt produksjon. V ærene kan altså ikke sendes

tilbake til hjemfylket etter sesongen slik praksis er i dag for værer som ikke er ferdig gransket eller som væringen vil ha tilbake.

b) Andre saker knyttet til semin 2000

Landsrådet for saueavl diskuterte andre sider ved seminsatsinga og fattet vedtak i saker som bør følges opp nå. På neste møte vil andre saker knyttet til seminsatsinga bli gjennomgått.

Vedtak: Når det gjelder produksjon av sæd fra andre raser enn de som deltar i det offisielle avlsarbeidet, ønsker landsrådet å fortsette med dette. Fra og med år 2000 vil det bli tatt en noe høyere dosepris for slik sæd. Landsrådet ønsker å kunne tilby frossen sæd til alle som ønsker det og går inn for å opprettholde ordningen med leie av frossens ædbeholdere fra GENO. Det avtales med GENO at det er behov for opptil 300 frossens ædbeholdere i år 2000. Fra og med høsten 2000 går landsrådet inn for at sædprisene skal være like (unntak for sæd etter spesielle raser). Ordningen med avlønning av veterinærer og seminteknikere via GENO ønskes avsluttet. Avlsværene deles inn i to grupper, slik at det blir produsert avlssæd og brukssæd. Bare avlsbuskaper (se regler for væringer/væreholdslag) skal ha tilgang til avlssæd.

Sak 7/00 Godkjenning av væringer

Tilskott til og søknad om godkjenning av væringer for år 2000 ble gjennomgått. Mange spærringer sliter med å oppfylle kravene til antall søyer og prøveværer i regler for væringer. I dag er det 20 spærringer i drift, 6 av disse fyller ikke krava i ringreglene og flere er nær minstekravet. Landsrådet for saueavl er bekymret for situasjonen og ønsker å vurdere hvorvidt semingransking av spæl er et aktuelt tilbud til spærringer som ikke fyller krava. Dette betinger at medlemmene i disse ringene vil bruke både elite- og prøveværsæd, og at spælindeksene kan beregnes for hele landet under ett (lik slaktefrist).

Vedtak: Behandling av søknader om godkjenning av væringer i sjukdomsområder utsettes til neste møte i landsrådet (dette gjelder ringene i Rogaland og Hordaland). Væringer i resten av landet som ikke fyller krava til antall søyer og/eller antall innsatte prøveværer godkjennes for drift i den påbegynte avlssesongen, men ikke for neste sesong. Tre av de aktuelle ringene (ring 60, 114 og 223) tilskrives og får beskjed om å sørge for økt søye-/væreantall. De resterende, som alle er spærringer (ring 27, 43, 99, 104, 191 og 214) får beskjed om å sørge for økt søye-/væreantall eller tilbud om å delta i et semingranskingsopplegg.

Sak 8/00 Synspunkter fra avlsutvalget i Nordland, utsatt sak

Fra avlsutvalget i Nordland er det kommet brev med synspunkter om linjeavl i saueholdet og bruk av eliteværer, og semin på sau. Avlsutvalget ber landsrådet om råd når det gjelder å gi dispensasjon for

bruk av værer i morlinjeopplegget når værene har mindre enn 101 i O-indeks.

Vedtak: Landsrådet for saueavl støtter avlsutvalget i Nordland sine synspunkter om bruk av eliteværer i linjeavlsopplegget. Det bør gis dispensasjon for morlinjeværer i større grad enn ved ordinær ringdrift, men det bør likevel ikke være slik at absolutt alle avkomsgranska værer skal morlinjegranskes uavhengig av avlsverdi. Når det gjelder tildeling av sæd etter de beste værene til buskaper utenom det offisielle avlsarbeidet, beklager landsrådet at dette skjedde i Nordland høsten 1999. Det vil bli satt inn tiltak for å hindre at dette skjer igjen.

Sak 9/00 Rasekodene i sauekontrollen

Det er sendt brev til sauekontrollen med anmodning om innføring av egen rasekode for norsk kvit sau i sauekontrollen. Det er også kommet flere brev hvor rasekoder for andre saueraser/-typer ønskes. Torsdag 18. februar skal Nsg ha møte med landbruksmuseet om bl.a. dette.

Vedtak: Saken ble tatt til etterretning.

Sak 10/00 Søknad om indeksutregning på værer brukt i en buskap

Landsrådet for saueavl har mottatt søknad om indeksutregning på værer brukt i en buskap fra ring 119 og 131.

Vedtak: Landsrådet for saueavl ønsker å vurdere nærmere konsekvensene av innføring av et slikt opplegg for jamsiesgransking og ønsker også å diskutere saken med avlsutvalgene i Rogaland og Hordaland, jf. sak 5/2000. Avgjørelse i saken utsettes derfor til neste møte.

Sak 11/00 Forespørsel om embryoimport av renraset merino

Landsrådet har fått forespørsel fra en enkelt buskap som driver med blant annet gråtrøndersau og videreforedling av naturlig farga ull om embryoimport av merinosau.

Vedtak: Landsrådet for saueavl avslår søknaden, fordi embryoimport er for kostbart å gjennomføre for å tilfredsstille behov i enkeltbuskaper. I følge genressursutvalget inngår ikke innkryssing av merino i bevaringsarbeidet for den gråtrøndersauen. Derimot finnes det visstnok noe sau med merinoblod i Norge. Dersom flere etterspør merino, kan det bli aktuelt å ta inn norsk merino til semin.

Sak 12/00 Import av sæd og embryo

a) Det har kommet svar fra KOORIMP vedrørende smittefare ved import av sæd kontra embryo. Konklusjonen er av embryo er sikrest, men at dersom alle forhåndsregler tas er også sædimport relativt sikkert. Landsrådet diskuterte ulike opplegg for import i regi av Nsg og vurderte følgende:

- fare for overføring av smitte

- kostnader forbundet med import
- antall aktører som importerer
- verdi av importerte gener (avlsverdi eller annen verdi)
- hvem skal betale

Vedtak: Landsrådet for saueavl tilrår overfor styret i Nsg at all import i regi av Nsg bør skje ved hjelp av embryoimporter til kjøttbuskapen ved NLH. Når det gjelder de andre spørsmålene knyttet til import er det svært vanskelig å gi råd. I utgangspunktet mener landsrådet at det avlsmessig er lite å vinne på å hente gener fra utlandet, men at Nsg kan hindre at det blir mange aktører som importerer ved å ta felles ansvar for import.

b) Ut fra svaret fra KOORIMP ble samarbeid med Kvinesdal spælværlag om import av islandsk spælv vurdert på nytt.

Vedtak: Landsrådet ønsker å innhente opplysninger fra blant annet væreringer som gransker spælv mht. interessen for å prøve ut en ny islandsimport. Dersom flere er interessert vil landsrådet arbeide for at det gjennomføres en embryoimport høsten 2000. Værene vil da bli avkomsgransket vha. semin og Kvinesdal spælværlag inviteres til å delta i dette opplegget.

Sak 13/00 Orienteringssaker

- a) Endelig rapport fra fersksædprosjektet
- b) Brev fra Norsk kjøtt om finansiering av seminastasjon for sau
- c) Bevilgning av midler fra Tiltaksfond for småfe og fjørfe m.m. for år 2000
- d) Brev fra Stord sau- og geitalslag om ryggjævær til semin
- e) Et utvalg av innspill fra kontaktpersoner fersksæd 1999
- f) Brev om anbud på PC-kårings-program (vil bli utdelt på møtet)
- g) Brev fra Fylkesmannens landbruksavdeling i Vest-Agder
- h) Brev fra Buskerud sau- og geitalslag om avlsarbeidet på sau i Buskerud
- i) Brev fra Nsg til fylkeslaga om gjennomføring av avlsarbeidet på sau og geit i år 2000
- j) Brev fra Nsg til fylkeslaga om fylkesvise samarbeidsråd for sauekontrollen

Vedtak: Orienteringssakene ble tatt til etterretning.

Sak 14/00 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Neste møte ble avtalt til tirsdag 4. april og skal holdes på Staur.

ref.
Signe Dahl